

FAIRTRANS ▶

Årsrapport 2023

Mars 2024

Innehåll

Introduktion

av programstyrelsens ordförande Ethel Forsberg 2

Förord

av programcheferna Thomas Hahn och Stephan Barthel 3

Detta är FAIRTRANS

- Så arbetar vi 4
- Parter 6
- Arbetspaket och team 10
- Röster från forskare 17

Evenemang 18

Publikationer

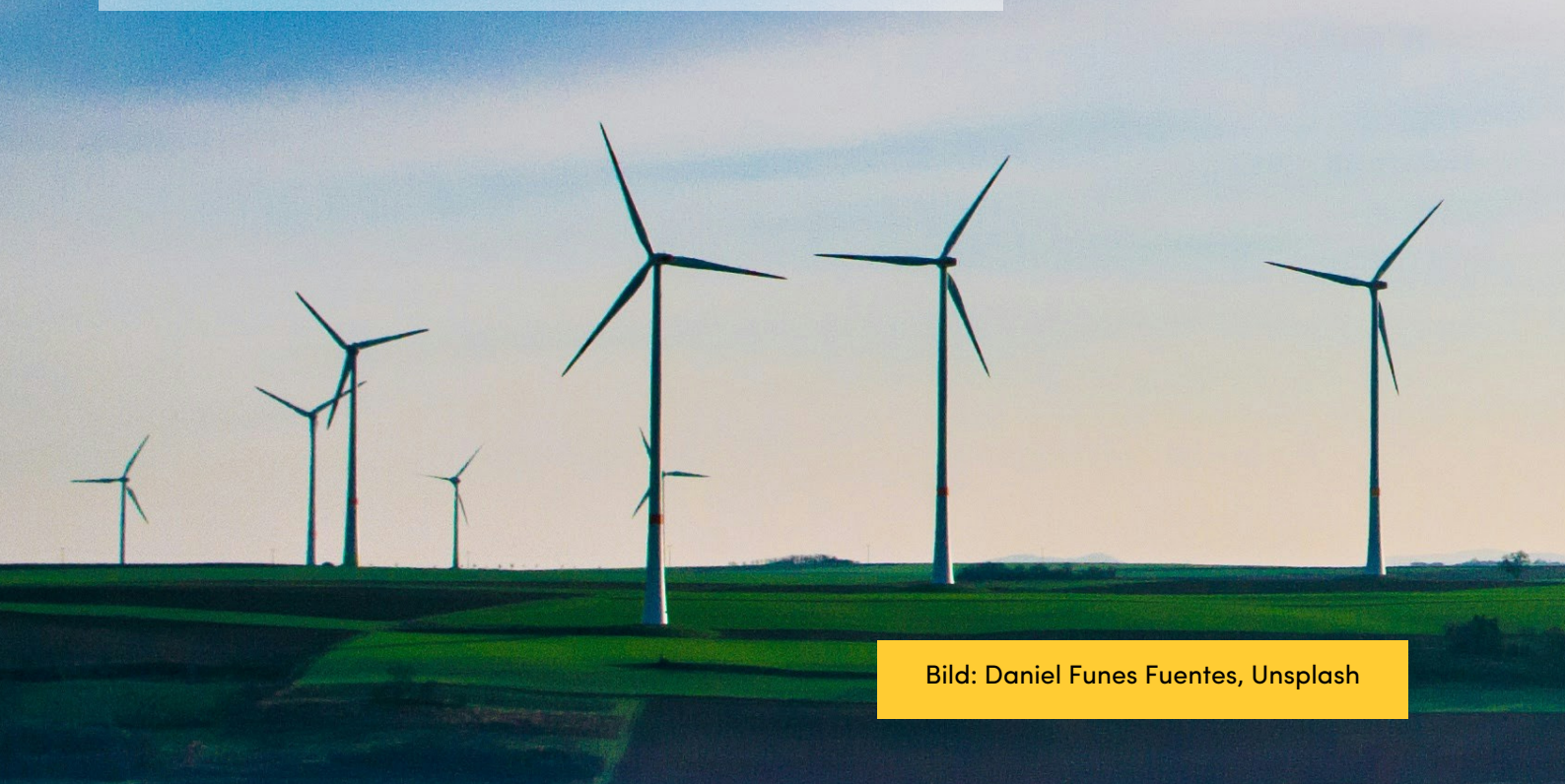
- Vetenskapliga artiklar 29
- Populärvetenskapliga artiklar samt rapporter 33
- Debattartiklar och krönikor 35

Konferenspresentationer 37

FAIRTRANS i media 38

FAIRTRANS på LinkedIn 43

Finansiell sammanfattning 44

Klimatförändringarna som pågår blir alltmer tydliga. Påfrestningarna på vårt samhälle förvärras. Vattenbrist och översvämningar, rekordkyla och rekordvärme. Riksdagens klimatpolitiska mål och ramverk utmanas. Allt medan oron växer. Bristen på väl förankrade vetenskapligt underbyggda strategier och politiska ramverk är uppenbar. Därför behövs Fairtrans forskning. Syftet är att skapa bättre beredskap för en rättvis omställning till ett fossilfritt samhälle. Fairtrans utvecklar arenor och verktyg som ska användas i samverkan mellan aktörer i civilsamhället.

Samverkan skapar legitimitet. Efter en kickoff 2021 och fyra breda workshops med alla parter 2022 och 2023 har Fairtrans börjat bygga tillit och diskuterat vilka klimatpolitiska ramverk som kan uppfattas som rättvisa, väsentliga och effektiva.

Fairtrans bygger kapacitet för folkrörelsernas interna och externa omställningsarbete, bland annat genom att samverka kring utbildning av klimatråd och klimatambassadörer. Det handlar om att både stimulera till nytänkande kring vad som är relevanta samhällsmål idag och främja utbildning och lärande som gör att ingen hamnar utanför.

Genom att visa att vi tillsammans kan ställa om snabbt och rättvist skapar vi en vision som inger hopp. Otåligt konstaterar jag att arbetet för att hejda klimatförändringen och anpassa samhället går för långsamt. Trots att de tekniska lösningarna är tillgängliga och kostnaderna hanterbara.

Under året har vårt nätverk vuxit. Någon har fallit ifrån, flera har kommit till. Fairtrans består idag av 26 parter. I höstas samlade vi 34 ledare från 20 olika fackliga organisationer till en intensivkurs i rättvis klimatomställning. Ledare från näringslivet deltog i en motsvarande kurs året innan.

Utöver att öka medvetenheten och sprida kunskap i civilsamhället, beslöt Fairtrans styrelse redan i maj 2022 att genomföra Sveriges första nationella medborgarråd om klimatet. Medborgarrådet, som pågår mars-maj 2024, syftar till att bidra till ett konstruktivt samtal med målet att leverera klimatpolitiska förslag på hur Sverige kan sänka utsläppen enligt våra åtaganden i Parisavtalet. Det handlar om inkluderande samtal med 60 slumpvis utvalda deltagare som speglar Sveriges befolkning.

På detta sätt ser Fairtrans att klimatdialogen är med och breddar insiktarna och därmed blir ett inspel till samhällets demokratiska processer.

Allt detta har gjorts möjligt tack vare alla forskare, experter, institutioner, lärosäten och parter som har medverkat till det excellenta arbete som utförts! Styrelsen för Fairtrans presenterar härmed stolt forskningsprogrammets andra årsrapport.

Ethel Forsberg Programstyrelsens ordförande

Förord

2023 har varit ett både framgångsrikt och utmanande år för Fairtrans. Till framgångarna hör genomförandet av den världsunika kursen i fackligt ledarskap för rättvis klimatomställning, två stora policyworkshops med våra parter, två konferenser för programmets forskare, samt uppbyggnaden av databasen med svar från 5000 svenskar om attityder till klimatomställningen. Vi hann även få en glimt av det stora mediala genomslaget för Sveriges första nationella medborgarråd om klimatet. Till utmaningarna hör två konkurser som tillfälligt påverkade programmet.

Annu ett år som bjudit på framgångar och stort engagemang bland både parter och forskarlag.

Vi är stolta över att få producera vetenskap, samverkan och populärvetenskap enligt plan, med publikationer i högt rankade tidskrifter som Nature Climate Change och Ecological Economics.

Två stora workshops med parterna har genomförts. Den första hos The Remote Lab i Östersund med fokus på klimaträttviseperspektiv på digitalisering, den andra hos TCO i Stockholm på temat klimatpolitik. Detta är betydelsefulla steg mot samskapade policyrekommendationer, som kommer att vara en viktig del av programmet inom en snar framtid.

Fyra styrelsemöten har genomförts under året, varav ett fysiskt i samband med Workshop 3 i Östersund. Tre nya parter är nu kontrakterade: Solidar, Cykelfrämjandet och Fackförbundet Ledarna. Välkomna till Fairtrans!

Under 2023 hölls även två forskarkonferenser, där fler än 30 forskare inom Fairtrans deltog. Dessa bidrog till viktiga informationsflöden och samarbeten över de olika arbetspaketen. Dessvärre drabbades Tankesmedjan Global Utmaning och Future Position X av konkurs under året. Vi är tacksamma för gott samarbete och lärdomar som vi nu tar vidare i Fairtrans fortsatta arbete.

En milstolpe var genomförandet av den världsunika utbildningen "Fackligt ledarskap för en rättvis klimatomställning". 34 ledare från 20 fackförbund deltog i kursen, inklusive ordförande för centralorganisationerna LO,

TCO och Saco. Den avslutas i början av 2024 då deltagarna presenterar vad som händer när kunskap och engagemang blir verkstad. Kursen ges igen hösten 2024.

En annan milstolpe var att få in över 5000 svar i en nationell undersökning om svenskarnas attityder till klimat- och energiomställningen. Detta är nu en konkret databas om värdelandskapet i Sverige, och fungerar som en samägd forskningsinfrastruktur där de två första vetenskapliga publikationerna i skrivande stund genomgår granskning. Vi förutser minst sex empiriska vetenskapliga publikationer och flera rapporter baserade på denna milstolpe.

Under detta andra verksamhetsår fick Fairtrans stor uppmärksamhet i media. Bland annat en större artikel i Dagens Nyheter om det kommande medborgarrådet om klimatet där 60 slumpvis utvalda medborgare som speglar Sveriges befolkning kommer att diskutera hur Sverige bör minska utsläppen i enlighet med Parisavtalet.

Stephan Barthel och Thomas Hahn Programchefer, FAIRTRANS

Detta är FAIRTRANS

Forskningsprogrammet Fairtrans ska med civilsamhällets erfarenheter och engagemang underlätta och påskynda en rättvis klimatomställning. FAIRTRANS finansieras gemensamt av Mistra och Formas.

Det övergripande syftet med Fairtrans är att underlätta för och påskynda en grundläggande omställning (transformation) till en rättvis fossilfri framtid. Genom samverkan mellan forskare och civilsamhället, framför allt stora folkrörelser, ska programmet skapa vetenskapligt underbyggda strategier och politiska ramverk för en snabb transformation för att säkerställa både social trygghet och klimatmål. Samverkan skapar legitimitet och leder till ramverk som upplevs som rättvisa, motiverande och effektiva.

Programmet syftar till att bygga kapacitet, lärande och metoder för folkrörelsernas interna och externa omställningsarbete. Det handlar om att både främja nytänkande kring vad som är relevanta samhällsmål idag och främja en utbildning och ett lärande som gör att ingen hamnar utanför under transformationen. Genom att visa att vi tillsammans kan ställa om snabbt och rättvist skapar vi en vision och hopp för framtiden.

Så arbetar vi

Programmet är indelat i fem arbetspaket som löper parallellt:

1. Medborgarråd och en rättvis koldioxidbudget för Sverige
2. Ekonomi och budgetering av en rättvis omställning
3. Markanvändning, skogsbruk och jordbruk
4. Rättvis digital omställning för socialt accepterade klimatåtgärder
5. Samproduktion av rättvis omställning till en fossilfri framtid.

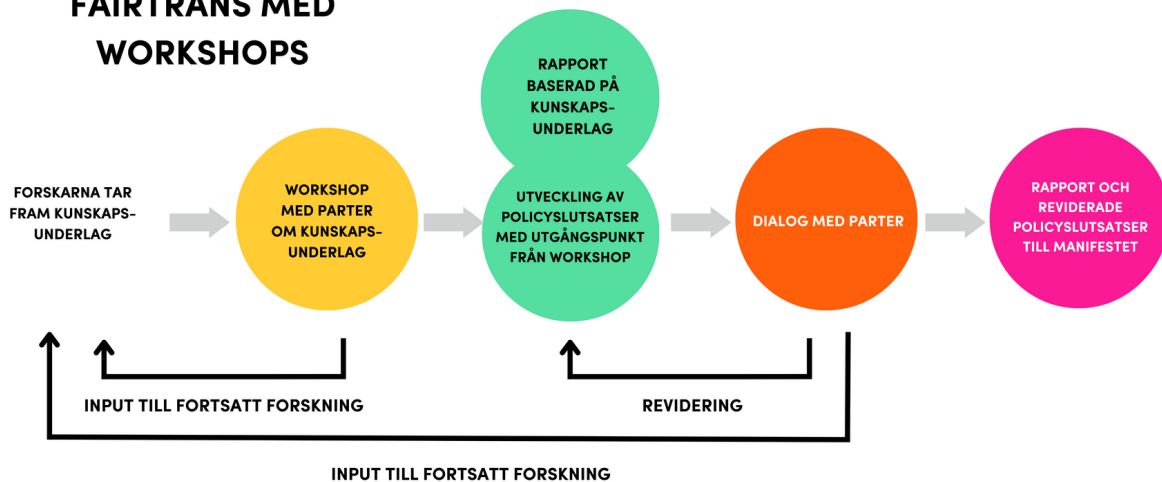
Vid sidan av den vetenskapliga produktionen kan vårt huvudsakliga arbetssätt för samverkan mellan programmets parter sammanfattas i fem steg:

1. Framtagande av vetenskapliga kunskapsunderlag till programmets parter.
2. Två workshops per år utifrån kunskapsunderlagen, där forskarnas och civilsamhällets perspektiv möts och diskuteras.
3. Utveckling av en rapport samt policyslutsatser baserat på kunskapsunderlag och resultat av varje workshop eller ämne.
4. Dialog med parterna.
5. Reviderad rapport samt policyslutsatser, vilka ligger till grund för Fairtrans manifest som arbetas fram under programperioden.

Workshops med våra parter i konsortiet är den viktigaste formen för samverkan. Det är här vi, hela konsortiet i Fairtrans, tillsammans kan bygga förståelse för den transformation av samhället som påbörjats och för hur vi vill fortsätta att forma den. Workshopmetoden är under utveckling, i den mån att vi befinner oss på en utforskande resa där vi tar med oss lärdomar in i nästa aktivitet eller fas i programmet.

Samskapande av policyslutsatser mellan Fairtrans forskare och programmets parter är en viktig utgångspunkt. För att nå fossilfrihet i den takt som krävs behöver vi hitta gemensamma vägar framåt, där både naturvetenskapliga och sociala förutsättningar beaktas och förankras brett.

SÅ ARBETAR FAIRTRANS MED WORKSHOPS

Kunskapsunderlagen som tas fram inför workshops vidareutvecklas till rapporter och policy-slutsatser utifrån diskussioner med, och inspel från, våra parter.

Fairtrans bygger på samskapande av policyslutsatser mellan forskare och övriga parter. Workshops med samtliga parter i konsortiet är den viktigaste formen för samverkan. Det är här vi, hela konsortiet i Fairtrans, tillsammans kan bygga förståelse för den transformation av samhället som påbörjats och för hur vi vill fortsätta att forma den. Workshopmetoden utvecklas och anpassas kontinuerligt. Det vi kommer fram till under våra workshops ligger till grund för Fairtrans manifest som i sin tur kontinuerligt granskas av vårt Transformationsråd, bestående av fyra nyckelspelare i svensk politik:

- Tomas Kåberger (ordf.), professor i industriell energipolicy, Chalmers
- Susanna Gideonsson, ordförande, LO
- Ulrika Liljeberg, riksdagsledamot (C)
- Johanna Sandahl, ordförande, European Environmental Bureau

Under 2023 genomfördes två workshops:

- Workshop #3 om coworking som potentiella arenor för att påskynda Sveriges klimatomställning, som har genererat policyslutsatser #3 om digitaliseringens roll för rättvis klimatomställning. Rapporten finns publicerad på Fairtrans hemsida.
- Workshop #4 om klimatstyrmedel och hur dessa ska utformas för att få acceptans och upplevas som rättvisa. Inför workshopen togs kunskapsunderlag #4 om klimatpolitiken i Sverige fram. Under våren 2024 kommer workshop #5 att fördjupa diskussionen om styrmedel och styrmedelspaket för en rättvis klimatomställning.

Parter i FAIRTRANS

Lärosäten

Högskolan i Gävle
IVL Svenska Miljöinstitutet
Lunds universitet
Stockholms universitet
Uppsala universitet

Civilsamhällesorganisationer

Cykelfrämjandet
Ecoforestry Foundation
Fossilfritt Sverige
Hyresgästföreningen
Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien
Landsorganisationen (LO)
Ledarna
Mobile Heights
Naturskyddsföreningen

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva
Rädda Barnens Ungdomsförbund
Solidar
Svensk kolinlagring
Svenska Akademikers Centralorganisation (SACO)
Sveriges Konsumenter
Swedish Investors for Sustainable Development (SISD)
The Remote Lab
Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)
We Don't Have Time

Myndigheter

Naturvårdsverket
Sametinget

Naturskyddsföreningen

Röster från FAIRTRANS parter

MIKAEL LEYI
Generalsekreterare,
Solidar, ett
Europeiskt nätverk
för rättvis
omställning

– Vi är intresserade av att följa den nationella utvecklingen och diskussionerna i relation till frågor om rättvis omställning i en rad medlemsstater. Fairtrans erbjuder en möjlighet att följa både en intressant diskussion och möjliga vägar framåt både vad gäller process och politik innehåll.

CHARLOTTA HELGE
Samhällspolitisk
chef, TCO

– Fairtrans är en mycket bra arena för nätverkande, och för att byta erfarenheter och få mer kunskap från många olika aktörer. Vi på TCO tycker att rättvis omställning i sig är otroligt viktigt och deltar också i Fairtrans arbete av det principiella skälet.

Jag uppskattade en workshop kring olika scenarion vi hade i november då TCO också stod värd för mötet. Det var både intressant och givande att få vända och vrida på både problem och möjliga lösningar, samt lyssna in andra deltagares perspektiv.

Det är viktigt att vi kan fortsätta ha den breda uppslutningen och att kunna jobba med konkreta sakfrågor. Lika viktigt är att det finns möjligheter att arbeta fram ny kunskap, förankra den och att det resultat som framkommer av arbetet kan komma fler till del.

MARIE LINDER
Förbundsordförande,
Hyresgästföreningen

– Idag står bygg- och fastighetssektorn för ungefär en femtedel av Sveriges inhemska utsläpp av växthusgaser. Här finns det mycket kvar att göra för bostadssektorn som bör vara fossilfri 2030 och klimatneutral 2035.

Samarbetet med Fairtrans ger utrymme för en bredare debatt om hur den gröna omställningen också kan bli socialt hållbar. Under året som gått har Hyresgästföreningen tagit allt större plats i sammanhangen för en rättvis klimatomställning och vi ser fram emot att accelerera det arbetet tillsammans med Fairtrans.

ANDREAS MILLER
Förbundsordförande,
Ledarna

– Klimatförändringen är en existentiell ödesfråga för mänskligheten och omställningen är nödvändig och brådskande. Vi behöver ställa om nu – och för att lyckas med det behövs ett modigt, innovativt och lyhört ledarskap. Vi är med i Fairtrans för att våra medlemmar, som är chefer i alla olika sektorer och branscher, är nyckelpersoner i omställningen.

Det är viktigt att fortsätta att koppla samman forskare, näringsliv och idéburna organisationer inom civilsamhället. Det finns en väldig kraft i det. Framåt blir det allt viktigare att också nå fram till politiken. Tyvärr ser vi inte att politiken idag präglas av ett tillräckligt engagemang i klimatfrågan.

Bild: James Wheeler, Unsplash

Bild: Jon Flobrant, Unsplash

Arbetspaket och team

Programstyrelse

Ethel Forsberg
Ordförande

Leo Rudberg
Ledamot

Kristian Skånberg
Ledamot

Helen Rosengren
Ledamot

Pernilla Bergmark
Ledamot

Övergripande team

Stephan Barthel
Programchef

Thomas Hahn
Programchef

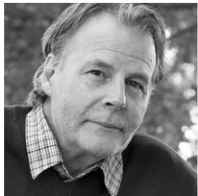
Helene Karlsson
Projektledare

Tim Daw
Forskningsledare

Eva Alfredsson
Forskningsledare

Johan Colding
Forskningsledare

Mikael Karlsson
Forskningsledare

Sofia Bernett
Kommunikation
och samverkan

Arbetspaket 1

Medborgarråd och en rättvis koldioxidbudget för Sverige

Det övergripande syftet med arbetspaket 1 är att bedöma rättvisa och effektiva vägar till att uppnå ett fossilfritt Sverige över tid. Dels genom att beräkna vad som skulle kunna vara en rättvis koldioxidbudget för Sverige, vilket i sin tur kan ligga till grund för hur vi diskuterar Sveriges klimatmål.

I maj 2022 beslutade styrelsen att Fairtrans skulle genomföra Sveriges första medborgarråd för klimatet. Rådet kommer att behandla Sveriges rättvisa del av den globala koldioxidbudgeten framtagen av IPCC. Genom detta kommer en styrd deliberativ och demokratisk beslutsfattarmodell att testas och följas upp av forskning. Detta gör att arbetspaket 1 har en modifierad inriktning. Arbetet med klimatmedborgarrådet påbörjades under 2023 och har placerats under Arbetspaket 1, som därmed bytt namn.

Team

Tim Daw
Forskningsledare
Stockholms
Universitet

Ingo Fetzer
Stockholms
universitet

Thomas Hahn
Stockholms
universitet

Sarah Cornell
Stockholms
universitet

Mikael Karlsson
Uppsala
universitet

Arbetspaket 2

Ekonomi och budgetering av en rättvis omställning

Arbetspaket 2 syftar till att analysera investeringar i teknik och infrastruktur för utsläppsminskningar inom en rättvis koldioxidbudget för Sverige. Vi analyserar effektivitetsvinster relaterade till rekyleffekter. Arbetspaketet utforskar vidare effekterna av en snabb minskning av koldioxidutsläppen på arbetet med att uppnå de globala hållbarhetsmålen (SDG) i Agenda 2030.

Team

Eva Alfredsson
Forskningsledare
Uppsala
universitet

Daniel Lindvall
Uppsala
universitet

Mikael Karlsson
Uppsala
universitet

Mikael Malmaeus
IVL Svenska
Miljöinstitutet

Thomas Hahn
Stockholms
universitet

David Collste
Stockholms
universitet

Oskar Lindgren
Uppsala
universitet

Bild: Peter van der Meulen, Unsplash

Arbetspaket 3

Markanvändning, skogsbruk och jordbruk

Syftet med arbetspaket 3 är att utforska vägar till att göra markanvändning i allmänhet och skogs- och jordbruk i synnerhet till hållbara kolsänkor, samt att lösa konflikter kring hur Sverige kan optimera klimatnyttan av skogs- och jordbruk. Arbetspaket 3 har från och med 2023 har breddats till att även innefatta policy för markanvändning i allmänhet, och med det också bytt namn.

Team

Thomas Hahn
Forskningsledare
Stockholms
universitet

Mikael Karlsson
Uppsala
universitet

Romina Martin
Stockholms
universitet

Nataliya Stryamets
Sveriges lantbruks-
universitet SLU

Shyam Basnet
Kumar
Stockholms
universitet

Lova Brodin
Svensk
Kolinlagring

Louise Hård
af Segerstad
Svensk
Kolinlagring

Mikael Karlsson
Ecoforestry
Foundation

Anna Berg
Grimstad
Uppsala
universitet

Oskar Lindgren
Uppsala
universitet

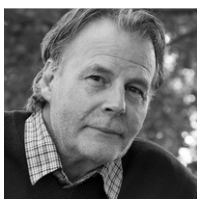
Arbetspaket 4

Rättvis digital omställning för socialt accepterade klimatåtgärder

Arbetspaket 4 syftar till att främja innovationer rörande omställningen till ett rättvist och fossilfritt samhälle genom att 1) utveckla kunskap för att säkerställa smarta, digitala klimatåtgärder som samtidigt upplevs som rättvisa, inkluderande och främjande av demokratiska värden, 2) förbättra vetenskapsbaserad och samproducerad kunskap om så kallade lokala klimatgemensamheter (community climate commons) för klimatomställning, samt 3) fördjupa vetenskapligt baserad kunskap om svenskarnas inställning till klimat- och energiomställningen. Fem tematiska kunskapsområden samproduceras i framtagandet av gemensamma kunskapsunderlag:

- Identifiering av flaskhalsar för ökat medborgardeltagande i den digitala klimatomställningen
- Coworking och rättvis klimatanpassad arbetsmarknad.
- Landsbygdsutveckling med fokus på lösningar för klimatomställning.
- Vilken roll spelar lokala klimatgemensamheter för civil klimataktion.
- Nationell acceptans av policyinstrument för klimat- och energiomställning.

Team

Johan Colding
Forskningsledare
Högskolan i Gävle

Stefan Sjöberg
Högskolan i Gävle

Stephan Barthel
Högskolan i Gävle

Maja Lilja
Högskolan i Gävle

Sofie Lindeberg
Högskolan i Gävle

Nessica Nässén
Högskolan i Gävle

Patrik Sörqvist
Högskolan i Gävle

Maria Svensson
Wiklander
The Remote Lab

Anna Rex
The Remote Lab

David Olsson
We Don't Have
Time

Arbetspaket 5

Samproduktion av rättvis omställning till en fossilfri framtid

Arbetspaket 5 syftar till att 1) identifiera och analysera hinder och drivkrafter samt utforska konkreta, transformativa vägar för utveckling av styrmedel och policy för klimatomställningen, 2) tillsammans med civilsamhället utveckla och främja effektiva, vetenskapsbaserade, rättvisa och transformativa strategier och policyer, samt 3) genom utbildning, studiecirklar och dialoger med civilsamhällets organisationer främja lärande, engagemang och visioner för en rättvis omställning till ett fossilfritt samhälle.

Team

Mikael Karlsson
Forskningsledare
Uppsala
universitet

Sofia Bernett
Stockholms
universitet

Lisen Schultz
Stockholms
universitet

Jens Ergon
Uppsala
universitet

Laila Mendy
Uppsala
universitet

Oskar Lindgren
Uppsala
universitet

Daniel Lindvall
Uppsala
universitet

Sverker Jagers
Uppsala
universitet

Roger
Hildingsson
Lunds universitet

Anna Berg
Grimstad
Uppsala
universitet

Bild: Fredrik Öhlander, Unsplash

Röster från FAIRTRANS forskare

EVA ALFREDSSON,
Forskningsledare
Uppsala universitet

Vad arbetar du med inom Fairtrans.

- Jag arbetar som ledare för arbetspaket 2 som bland annat analyserar investeringar som påskyndar utsläppsminskningar inom koldioxid-budgeten samt vilka effekterna blir på de globala hållbarhetsmålen, SDG.

Berätta något du tar med dig från 2023.

- En tydlig insikt under 2023, baserat på våra forskningsresultat, är att även ambitiösa tekniska lösningar är otillräckliga och måste kompletteras med resurseffektivisering. Detta då omställningen till fossilfrihet ofta ökar materialanvändningen.

JENS ERGON,
Doktorand
Uppsala universitet

Vad arbetar du med inom Fairtrans.

- Jag arbetar för närvarande med två studier. I den ena undersöker vi hur aktörer inom civilsamhället och näringslivet uppfattar rättvis omställning. Vilka utmaningar ser de, och vilka politiska reformer tycker de är viktiga för att möjliggöra en rättvis klimatomställning?

I den andra studien utvecklar vi metoder för att modellera effekter av policypaket, och

tittar på möjliga synergier som kan finnas mellan klimatmål och sociala mål, som minskad ojämlikhet, och om möjligt ringa in policypaket som kan möjliggöra en rättvis omställning.

Berätta något du tar med dig från 2023.

- Jag vill inte förbigå analysen av det intervjumaterial vi samlat in från civilsamhälle och näringsliv. Men så långt kan jag säga att det tycks finnas en stark och bred uppslutning bakom de svenska klimatmålen, både bland fackföreningar, miljöorganisationer och näringslivets olika branscher. Och en oro och besvikelse när det gäller politiken. Man vill se politiskt ledarskap kring att lösa de problem som finns för att möjliggöra klimatomställningen och se till att den funkar för alla.

Evenemang

Workshop #3 med parterna om coworking som potentiella arenor för att påskynda Sveriges klimatomvandling 15-16 mars

Programmets tredje workshop hölls på The Remote Lab i Östersund, där forskare och deltagare diskuterade digitalisering kopplat till rättvis klimatomställning.

Workshopen betonade särskilt vikten av ökad medborgarmedverkan, rättvisa och hållbar landsbygdsutveckling för att uppnå detta mål. Workshopens värdar var Maria Svensson Wiklander och Anna Rex från The Remote Lab.

Under diskussionerna fokuserade deltagarna i workshopen på rättviseaspekter när det gäller minskade arbetstimmar på grund av distansarbete, rättvisa arbetsvillkor och rättvis tillgång till digital teknik. Dessutom föreslogs det att undersöka möjligheten att utveckla riktlinjer för hur en grön omställning genom digitalisering kan ske på ett sätt som gynnar så många människor som möjligt och säkerställer att investeringar i digital infrastruktur också främjar landsbygdsutveckling.

I en tid när teknologiska framsteg kan leda till jobbförluster betonade deltagarna i workshopen också att det är viktigt att ompröva, anpassa och omvärdera synen på arbete så att fler människor kan arbeta på distans för att mildra påverkan på klimatet och bättre stödja en grön omställning.

Workshop #4 med parterna om en rättvis och verksam klimatpolitik 20 november

Programmets fjärde workshop hölls på TCO i Stockholm och handlade om dagens och framtidens klimatpolitik, med fokus på hur styrmedel kan utformas så att de blir både rättvisa och verksamma. Här diskuterades kriterier för effektiva klimatpolitiska styrmedel och hur de kan viktas, samt för- och nackdelar med olika strategier för att öka acceptansen för klimatåtgärder, inklusive differentiering, återförsel av intäkter och skatteväxling.

Workshopens värdar var Mikael Karlsson och Eva Alfredsson från Uppsala universitet, tillsammans med Roger Hildingsson från Lunds universitet. Sofia Bernett från Stockholm Resilience Centre modererade under dagen.

Therese Svanström från TCO inledde workshopen. Karin Lexén från Naturskyddsföreningen och Göran Arrius från Saco delade med sig av sina respektive organisationers klimatpolitiska ståndpunkter.

Parterna samlades i Östersund för workshop #3 den 15-16 mars 2023. Foto: Stockholm Resilience Centre

Workshop #4 med parterna den 20 november 2023 på TCO i Stockholm. Foto: Stockholm Resilience Centre.

Forskarmöte #1 19–20 januari

Detta var första gången Fairtrans alla forskare träffades, med syftet att genom presentationer och diskussioner ge en överblick av forskningsaktiviteter på gång inom programmet. Över 30 forskare medverkade på mötet som hölls på Stockholm Resilience Centre.

Forskarmöte #2 28–29 augusti

Programmets forskare samlades för andra gången under två intensiva dagar på Stockholm Resilience Centre.

Mötets första dag innehöll presentationer om svenskars attityder till klimatomställning, vikten av rättvisa för allmänhetens stöd, och rollen av vanor för hållbar beteendeförändring. Därefter följde bland annat diskussioner om lärande och undervisning om rättvisa, med fokus på medborgarnas klimatarbete.

Dag två riktade in sig på ämnen som effektiva utsläppsminskningar och kolinlagring, skogsbrukets utveckling i Tyskland, och utmaningar med utsläpp och ojämlikhet i Sverige. Mötet avslutades med en reflektionsession och diskussioner om programmets framtida fas.

The Swedish Model – a superpower for a fair transformation? – livesänt seminarium under FN:s klimattoppmöte COP28, med We Don't Have Time 11 december

Lisen Schultz från Stockholm Resilience Centre inledde detta samtal med att presentera Fairtrans utbildning i klimatledarskap riktad till fackföreningar, och betonade dess potential att mobilisera svenskar över sektorer för en rättvis klimatomställning. Detta följdes av en presentation från Daniel Lindvall, doktor i sociologi vid Uppsala universitet, som gav en teaser från en kommande enkätundersökning om svenskars attityder till klimatomställningen.

Ola Palmgren, kommunikationsansvarig på Handelsanställdas förbund underströk att det är bråttom med en rättvis klimatomställning. Mikael Karlsson, docent vid Uppsala universitet, medverkade från studion på COP28 i Dubai och lyfte bland annat att de möjligheter till omställning till nya gröna jobb och mer trygghet på arbetsmarknaden, som både forskare och civilsamhälle synliggör, kan bidra till att bryta igenom motståndet från de stora fossilnationerna i de internationella klimatförhandlingarna.

Med i panelen var även Marie Nilsson, ordförande för IF Metall och Pernilla Bergmark, forskningsledare på World Benchmarking Alliance samt ledamot i Fairtrans styrelse. Samtalet modererades av Catarina Rolfsdotter-Jansson, We Don't Have Time.

Lisen Schultz, Pernilla Bergmark, Catarina Rolfsdotter-Jansson, Mikael Karlsson, Daniel Lindvall, Marie Nilsson och Olof Palmgren under det livesända samtalet den 11 december 2023.

Ledarskapsprogram för fackföreningsrörelsen

13 september 2023–1 februari 2024

Den 13 september 2023 gick starten för en mycket uppskattad intensivkurs i rättvis klimatomställning, där 34 ordföranden och kanslichefer från 20 olika fackförbund deltog. Även ordförandena för centralorganisationerna LO, TCO och SACO fanns representerade i programmet. Utbildningen anordnades av Stockholm Resilience Centre.

Kursen som avslutades den 1 februari 2024 bestod av tre moduler på följande teman:

- En rättvis klimatomställning, vad är utmaningen?
- Hur kan visioner, riktningar och mål se ut, och hur kan dessa tas från ord till handling?
- Vad har vi lärt oss och vad blir nästa steg?

Bland föreläsarna som medverkade i utbildningen fanns Johan Rockström, professor och chef för Potsdam Institute for Climate Impact Research, Kate Raworth, nationalekonom som står bakom Doughnut Economics, Svante Axelsson, nationell samordnare för Fossilfritt Sverige, samt flera av Sveriges mest framstående forskare på klimatområdet, inklusive flera av Fairtrans forskare: Thomas Hahn, Stephan Barthel och Mikael Karlsson.

Tidigare har 75 ordförande och VD:ar från Sveriges största företag gått motsvarande utbildning för näringslivet. Nu har arbetstagsidan haft samma möjlighet, i enlighet med den svenska modellen som låter näringslivet och fackföreningsrörelsen själva förhandla om gemensamma utmaningar.

Deltagare och medverkande på ledarskapsprogram för fackföreningsrörelsen, 13 och 14 september 2023 i Stockholm. Foto: Stockholm Resilience Centre

”Den svenska modellen kan bli vår superkraft i klimatomställningen. Utbildningen ger oss ny kunskap och inspiration att engagera våra medlemmar och kroka arm med arbetsgivarna för en klimatomställning där ingen lämnas utanför.”

-Therese Svanström, ordförande, TCO

”Vi hoppas bidra med ökad kunskap och förmåga hos facken och deras 3,5 miljoner medlemmar att vara med och forma omställningen.”

-Lisen Schultz, docent och utbildningsansvarig vid Stockholm Resilience Centre

Intensivkurs i rättvis klimatomställning för ordföranden och kanslichefer från 20 fackförbund inklusive centralorganisationerna. Foto: Stockholm Resilience Centre

Stadsdelslyftet: Seminarium i Andersberg, Gävle,

28–29 mars

Detta seminarium arrangerades i stadsdelen Andersberg i Gävle, i samverkan med forskarskolan Future-Proof Cities (FPC) och Gävle kommuns projekt "Stadsdelslyftet", som syftar till en hållbar stadsutveckling. Seminariets huvudtema var "Socialt hållbar stadsutveckling".

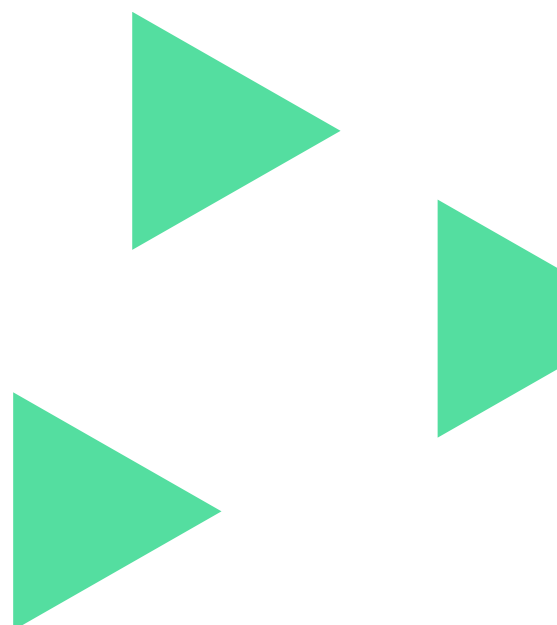
Under dessa dagar hölls föredrag av medverkande forskare från Fairtrans, Future-Proof Cities samt praktiker verksamma inom kommun och civilsamhälle. I presentationer av Fairtransforskarna Johan Colding och Stefan Sjöberg, samt i efterföljande diskussioner behandlades begreppet Community Climate Commons, som utvecklas inom Fairtrans arbetspaket 4.

Urban Commons workshop, "Samhällsarbete och kollektiv mobilisering för hållbar stadsutveckling"

27 april

11 mars 2023 hölls ett seminarium med titeln "Samhällsarbete och kollektiv mobilisering för hållbar stadsutveckling" vid Högskolan i Gävle, samt på Zoom. Seminariet syftade till att dela insikter och kunskap om samhällsdrivna initiativ och kollektiv mobilisering för att uppnå hållbar stadsutveckling.

Bland deltagarna fanns forskarna Johan Colding, Stefan Sjöberg, Stephan Barthel och Nessica Nässén.

Övrig dialog och samverkan med intressenter

Februari 2023

Barthel, S. 2023-02-08. Keynote Speech, Kick-off, Energimyndigheten Kompetenscentrum Resilient Energy Systems. Mälardalens Universitet, Västerås.

Mars 2023

Barthel, S. 2023-03-07. Urbanekologi under förtätning. Forskarlunch med allmänheten på Dospace/Gävle Innovation Hub.

Sörqvist, P. 2023-03-28. Mänskliga tankemönster i Klimatförändringens tidevarv. Dospace/Gävle Innovation Hub.

April 2023

Barthel, S. 2023-04-18. Naturbaserade lösningar för hälsa, klimatanpassning och klimatomställning. Forskarna på Slottet: Gävle Slott.

Karlsson, M., 2023-10-11: "Hur funkar relationerna mellan forskning och politik idag?" Panelsamtal på Vetenskap & Allmänhets VA-dagen, Tekniska museet, Stockholm. Se inspelning <https://youtu.be/qVsbgNTO814>

Karlsson, M., 2023-04-27: "Kunskap, klimat och hoppet om en bättre värld". Föredrag på Tillväxtverkets konferens, Stockholm.

Maj 2023

Colding, C. 2023-05-09. Presentation "Resiliens och Hållbar Stadsutveckling" på Dospace/Gävle Innovation Hub.

Hahn, T. 2023-05-17. Presentation och seminarium med H.K.H. Kronprinsessan Victoria om skogliga ekosystemtjänster och målkonflikter.

Svensk Kolinlagring 2023-05-13. Mottog Lions Sveriges miljöpris.

Lindvall, D., 2023-05-25: "Demokratin i klimatkrisens tid". Föredrag och dialog på Forum för levande historias Nätverksträff: Klarar demokratin att lösa klimatomställningen?

Juni 2023

Karlsson, M., 2023-06-19: "Science-Policy Interfaces: From Warnings to Solutions". Keynote speech på internationella konferensen Open Science – from policy to practice conference, Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm. Se inspelningen: <https://www.youtube.com/watch?v=rNQL2SHiXq4>

Karlsson, M. 2023-06-28. Medverkan i Mistras seminarium "Vägen till en hållbar framtid - möjligheter, utmaningar och myter. Almedalen. Se inspelning <https://mistra.org/nyheter/mistra-i-almedalen-2023-se-alla-sessioner-har/>

Augusti 2023

Barthel, S. 2023-08-29. Presentation av svenskarnas inställning till klimat- och energiomställningen på Dospace/Gävle Innovation Hub.

September 2023

Martin, R. September 2023, medverkan i arbetsgrupp inom nätverket Earth System Governance: "Governance of social-ecological systems".

September 2023

Hahn, T., Karlsson, M. Schultz, L. och Bernett, S. 2023-09-21. Medverkan vid TCO:s Arena för dialog på temat "Ett samtal om en svensk modell för klimatomställning" tillsammans med flera av Fairtrans parter.

Oktober 2023

Brodin, L. 23-10-12. Medverkan i Viable Cities Transition Lab Forum, visionsworkshop på temat "Vilka radikala förändringar behövs i matsystemet för att det ska fungera i kristider?".

Hahn, T. och Bernett, S. 2023-10-26. Dialogmöte med Hela Sverige ska leva.

Collste D, Cornell, S. & Daw, T. 2023-10-09. Fairtrans/Worldtrans workshop on "Designing systems into a climate assembly". Stockholm Resilience Centre och online.

November 2023

Hahn, T. och Bernett, S. 2023-11-16. Dialogmöte med Hyresgästföreningen.

Bernett, S. 2023-11-17. Informationsmöte om Fairtrans med Unionen.

Bernett, S. 2023-11-23. Informationsmöte om Fairtrans med Vision.

Barthel, S. 2023-11-16. Öppningstal på det första internationella symposiet om hållbar stadsutveckling (International Symposium on Urban Sustainability, ISUS). Clarion Winn Hotel Gävle.

December 2023

Hahn, T. 2023-12-05 A Climate Assembly for Sweden. Medverkan i den ideella föreningen Researchers' Desk digitala onsdagsseminarium.

Se inspelningen här <https://www.youtube.com/watch?v=9ETknlMnkMY>

Schultz, L. 2023-12-11. Medverkan vid TCO:s klimatlunch. Aktörer inom civilsamhälle och näringsliv var inbjudna att diskutera en svensk modell för klimatomställning.

Daw, T. 2023-12-12. Medverkan i webinariet "Medborgarråd för omställning", anordnat av Mistra Sustainable Consumption. Se inspelningen här:

<https://www.sustainableconsumption.se/webbinarium-medborgarrad-for-omstallning/>

Bild: James Wheeler, Unsplash

Publikationer

Vetenskapliga artiklar

Modeling place-based nature-based solutions to promote urban carbon neutrality.

Cong, C., Pan, H., Page, J., Barthel, S., Kalantari, Z. (2023). Modeling place-based nature-based solutions to promote urban carbon neutrality. *Ambio* 52 (8), 1297-1313
<https://doi.org/10.1007/s13280-023-01872-x>

Nature-based solutions (NBS) representerar ekosystemtjänster som tillgängliga och kostnadseffektiva mekanismer för att binda kol och kompensera för koldioxidutsläpp. Realistiska NBS-implementeringar för koldioxidneutralitet måste vara effektiva på global nivå och även lämpliga med avseende på de socioekonomiska och fysiska förhållandena som råder på lokal nivå. Den här artikeln presenterar en ram som kan hjälpa intressenter att identifiera behov, platser och typer av NBS-åtgärder som kan maximera NBS-fördelar på lokal nivå.

Contribution of prioritized urban nature-based solutions allocation to carbon neutrality

Pan, H., Page, J., Shi, R., Cong, C., Cai, Z., Barthel, S., Thollander, P., Colding, J., Kalantari, Z. (2023). Contribution of prioritized urban nature-based solutions allocation to carbon neutrality. *Nature Climate change*, 13, 862-870 <https://doi.org/10.1038/s41558-023-01737-x>

Nature-based solutions (NBS) är avgörande för koldioxidneutrala städer, men hur de effektivt ska fördelas är en öppen fråga. Koldioxidneutralitet kräver stadsspecifika klimatåtgärdsplaner som inkluderar både de indirekta och direkta bidragen från NBS. I denna artikel bedömde vi potentialen för att minska koldioxidutsläppen med hjälp av NBS i europeiska städer och fokuserade särskilt på vanligtvis förbisedda indirekta vägar, såsom mänskliga beteendeförändringar och resursbesparingar.

Insurance value of biodiversity in the Anthropocene is the full resilience value.

Hahn, T., Sioen, G. B., Gasparatos, A., Elmqvist, T., Brondizio, E., Gómez-Baggethun, E., Folke, C., Setiawati, M.D., Atmaja, T., Arini, E.Y., Jarzebski, M.P., Fukushi, K., Takeuchi, K. (2023). Insurance value of biodiversity in the Anthropocene is the full resilience value. *Ecological Economics*, Volume 208, 107799. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2023.107799>

Resilienta ekosystem fungerar som en försäkring vid klimatkriser och andra kriser. Klimatnyttan av skogsbruket kan gå upp i rök bokstavligen om skogen drabbas av en brand eller storm. Artikeln analyserar den teoretiska och empiriska litteraturen på området och finner att naturbaserade lösningar som bygger resiliens ger en säkrare klimatnytta.

Handbook of the Anthropocene: Humans between Heritage and Future

Karlsson M (2023) Denialism. In N. Wallenhorst & C. Wulf (eds.), Handbook of the Anthropocene: Humans Between Heritage and Future (s. 645–649). Springer International Publishing.
<https://doi.org/10.1007/978-3-031-25910-4>

Artikeln beskriver fenomenet vetenskapsförnekelse med fokus på om klimatförnekelse. Forskningen visar tydligt på förekomsten av vetenskapsförnekelse inom klimatområdet, vilket motverkar möjligheten att hantera miljöproblem under antropocen. Medan orsakerna och uttrycksformerna för vetenskapsförnekelse har beskrivits i detalj saknas god kunskap om hur klimatförnekelse kan motverkas. Artikeln presenterar dock några tänkbara uppslag.

Climate-Related Co-Benefits and the Case of Swedish Policy

Karlsson. M., Westling N., Lindgren, O. (2023). Climate-Related Co-Benefits and the Case of Swedish Policy. *Climate* 11, 40.
<https://doi.org/10.3390/cli11020040>

Det finns starka vetenskapliga belägg för att en mer ambitiös klimatpolitik genererar stora ekonomiska och hälsorelaterade sidonyttor. Klimatrelaterade sidonyttor är dock sällan beaktade i politiskt beslutsfattande och det råder en fortsatt kunskapsbrist om deras storlek och signifikans. Syftet med denna artikel är att utveckla ett ramverk för att identifiera klimatrelaterade sidonyttor och hur dessa kan beaktas i politiskt beslutsfattande. Detta ramverk appliceras på svensk klimatpolitik för att undersöka hur väl dessa aspekter tas hänsyn till i faktiskt beslutsfattande. Ett antal rekommendationer föreslås i syfte att öka kunskap om och inkludering av sidonyttor i politiskt beslutsfattande och forskning.

Exploring sufficiency in energy policy: insights from Sweden

Lindgren, O., Hahn, T., Karlsson, M., Malmaeus, M., (2023) Exploring sufficiency in energy policy: insights from Sweden. *Sustainability: Science, Practice and Policy* 19, 2212501.
<https://doi.org/10.1080/15487733.2023.2212501>

För att nå Parisavtalets temperaturmål behöver investeringar i energieffektivisering och utbyggnad av förnybar energi kompletteras med absoluta minskningar i energianvändning, inte minst inom energiområdet. En strategi för att uppnå förändringar på beteendesidan är sufficiency, med andra ord tillräcklighet. Genom att analysera energi- och klimatpolitiska dokument samt parlamentariska debatter över de fyra senaste mandatperioderna undersöker denna artikel hur väl sufficiency-relaterade styrmedel och ambitioner är inkluderade i svensk energi- och klimatpolitik. Denna analys åskådliggör en uppenbar brist på sådana ambitioner och åtgärder, i både antagen politik och diskurs. Över tid riskerar detta uppfyllelse av svenska energi- och klimatmål. Brist på vetenskaplig förankring i beslutsfattandeprocessen samt värnande om industriell konkurrenskraft lyfts fram som hinder för en mer sufficiency-orienterad energi- och klimatpolitik.

What motivates urban climate leaders? A study of urban climate governance in eight Swedish municipalities

Lindvall, D. (2023). What motivates urban climate leaders? A study of urban climate governance in eight Swedish municipalities. *International Journal of Urban Sustainable Development* 15, 267–281. <https://doi.org/10.1080/19463138.2023.2253755>

För att undersöka vissa städer att gå före i klimatomställningen, medan andra har haft svårt att komma igång, studeras i fem svenska kommuner som har topprankats i Miljöbarometern, en index för miljöpolitik, och tre som rankats som mindre ambitiösa. Studien visar att politisk konsensus och individuella policyentreprenörer varit viktiga för lokala klimatåtgärder, liksom att den lokala klimatpolitiken blivit mer institutionaliserad, med lokala klimatplaner och mål. Studien visar att lokal klimatpolitik ofta inte initierats underifrån genom medborgerligt deltagande, utan drivs fram av förvaltning och enskilda politiker. Artikeln ger en nyanserad bild av polycentrisk styrning.

Why municipalities reject wind power: A study on municipal acceptance and rejection of wind power instalments in Sweden

Lindvall, D. (2023). Why municipalities reject wind power: A study on municipal acceptance and rejection of wind power installments in Sweden. *Energy Policy* 180, 113664. <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2023.113664>

I linje med tidigare forskning visar artikeln att motstånd mot vindkraft är mer komplext än bara en NIMBY-effekt (Not In My Back Yard). Attityder från ett fåtal individer på lokal nivå kan påverka kommunala beslut, men kommunpolitiker kan också mobilisera motstånd. Upplevelser av fördelningsmässig orättvisa, som grundar sig i bristen av lokal ekonomisk återbering och den geografiskt ojämna utplaceringen av vind- och vattenkraft, är centralt för att förklara vindkraftsmotstånd på lokal nivå. För att skapa lokal och kommunal acceptans måste ett formellt kompensationsystem skapas, riktade både till lokalsamhället och kommunen. Om kommunen skulle kunna ta ut skatter från vindkraften skulle det kunna skapa en uppfattning om energirättvisa mellan olika geografiska regioner, och motivera kommuner att anta en roll som aktör mellan vindkrafts-operatörer och lokalsamhället.

Exploring the democracy-climate nexus: a review of correlations between democracy and climate policy performance

Lindvall, D., Karlsson, M., (2023). Exploring the democracy-climate nexus: a review of correlations between democracy and climate policy performance. *Climate Policy*, 24:1, 87–103, <https://doi.org/10.1080/14693062.2023.2256697>

I artikeln görs en genomlysning av över 70 olika studier som korrelerat data om demokratiutveckling, och dess påverkan på nationell klimatpolitik och utsläpp. Studien visar att demokrati har tydlig positiv effekt på klimatpolitik, i form av lagar och målsättningar, men att demokratiutveckling inte nödvändigtvis ger lägre utsläpp. Faktorer såsom ekonomisk tillväxt, inkomstfördelning, energimix och korruption har betydelse.

Bild: Joshua Tsu, Unsplash

Coworking and local development outside metropolitan areas in Sweden

Rex, A., Westlund, H. (2024). Coworking and local development outside metropolitan areas in Sweden. *Journal of Rural Studies* (105), 103185. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.103185>

Förekomsten av distansarbete genom så kallad 'coworking' i Sverige är mycket mer utbredd än vad som tidigare varit känt. Aggregeringssajter visar endast 14-18 procent av det faktiska antalet tillgängliga platser. I våra intervjuer med medlemmar och ägare används orden "matchning", "delning" och "lärande" ofta när respondenterna förklarar sina erfarenheter. Studien hävdar att uppkomsten av dessa platser i landsbygdsregioner kan vara en faktor i utvecklingen av lokala ekonomier genom att möjliggöra agglomerationsekonomier på mikronivå.

Vi föreslår också att om man får korrekt information om antalet platser med coworking och deras egenskaper i landsbygdsregioner kommer det att möjliggöra bättre informerade politiska beslut och arbetsmarknadslagstiftning när det gäller regional utveckling. Studien indikerar att vidare forskning är önskvärd om hur agglomerationsekonomier på mikronivå kan påverka det omgivande samhället och den regionala ekonomiska tillväxten i landsbygdsregioner.

Populärvetenskapliga artiklar samt rapporter

FAIRTRANS rapporter och policyslutsatser

Fairtrans första sammanfattande rapport publicerades i december 2022. Sedan dess har rapport 2 och 3, samt policyslutsatser kopplat till samtliga rapporter publicerats. Såväl rapporterna som policyslutsatserna baseras på forskning gjord inom Fairtrans.

Rapporterna är kopplade till de workshops som genomförs med parter, och finns att läsa i sin helhet på Fairtrans hemsida [fairtrans.nu](https://www.fairtrans.nu).

Lista över populärvetenskapliga artiklar, rapporter samt seminarier

Hahn, T., Karlsson, M., Fetzer, I., Linell, A., Alfredsson, E., Barthel, S., Colding, J. (2023). Fairtrans Policyslutsatser 1: Rättvisa koldioxidbudgetar för Sverige. FAIRTRANS
<https://fairtrans.nu/wp-content/uploads/2023/02/FAIRTRANS-Policyslutsatser-1-Rattvisa-CO2-budgetar-Jan-2023.pdf>

Alfredsson, E., Karlsson, M., Lindvall, D., Malmaeus, M. (2023). Fairtrans Rapport 2: Investeringars betydelse för klimatomställningen. FAIRTRANS
https://fairtrans.nu/wp-content/uploads/2023/06/Investeringars-betydelse-for-klimatomstallningen_FAIRTRANS-Rapport-2-1.pdf

Alfredsson, E., Karlsson, M., Lindvall, D., Malmaeus, M. (2023). Fairtrans Policyslutsatser 2: Investeringar för en rättvis klimatomställning. FAIRTRANS
https://fairtrans.nu/wp-content/uploads/2023/06/FAIRTRANS-Policyrapport-2-Investeringar_final.pdf

Colding, J., Sjöberg, S., Barthel, S., Svensson-Wiklander, M., Rex, A., Andersson, P., Nordin, K., och Hahn, T. (2023). Fairtrans Rapport 3: Rättviseperspektiv på digitaliseringens roll för omställning mot ett fossilfritt Sverige. FAIRTRANS.
<https://fairtrans.nu/wp-content/uploads/2023/12/Digitaliseringens-roll-for-Sveriges-klimatomstallning.pdf>

Rex, A., Lilja, M., Svensson Wiklander, M., Barthel, S., Sjöberg, S., Nässén, N., Nordin, K., Andersson, P. och Colding, J. (2023). Policyslutsatser 3: Digitaliseringens roll för Sveriges klimatomställning. FAIRTRANS
<https://fairtrans.nu/wp-content/uploads/2023/12/Digitaliseringens-roll-for-Sveriges-klimatomstallning.pdf>

The Remote Lab (2023). Coworking i Sverige.
<https://remotelab.io/rapport-svenskarna-och-coworking-in-swedish/>

Zeitfogel, C. (2023). Masteruppsats: What do you mean climate change? Framings of climate change in citizens' climate assemblies. Stockholm Resilience Centre, Stockholms Universitet.

Reich, H. (2023). Masteruppsats: A new path to sustainability and justice: Questioning the role of deliberative mini-publics in transformations. Stockholm Resilience Centre, Stockholms Universitet.

Vegter, G., Falk, T. (2023). Masteruppsats: Improving Deliberative Mini-Publics: Insights from Participants and Organisers through IPO Analysis of Survey Data. Sustainability Science-Sustainable Decision-Making, Gävle Högskola.

Brunner, L. (2023). Masteruppsats: The change makers of forestry: A silvicultural silver lining. Stockholm Resilience Centre, Stockholms universitet.

Krusberg, Tilde (2023). Telecoupling in national energy transitions: critical minerals, supply chain bottlenecks, and the case of offshore wind farms in Sweden. Internal report, Stockholm Resilience Centre, Stockholms universitet.

Debattartiklar och krönikor

Hahn, T., Wijkman A. 23-01-05. Replik, Dagens Nyheter: "Grön teknik är nödvändig men inte tillräcklig"

Karlsson, M., Lindvall, D., Lindgren, O., Mendy L. 23-01-30. Debattartikel, Skånska dagbladet: "Morgonluft för klimatförnekare."

Karlsson, M., Lindgren, O. 23-03-06. Debattartikel, Upsala Nya Tidning: "Att satsa på klimatet är en vinst för hela samhället."

Karlsson M. 23-03-23. Krönika, Miljö & Utveckling 2: "Efter IPCC-rapporten: Hur länge ska vi behöva prata om de goda möjligheterna?"

Sametinget Sverige, Sandström, A. 23-03-27. Debattartikel, Dagens Nyheter: "Den gröna omställningen får inte gå ut över samerna"

Karlsson, M. 23-03-29. Krönika, Aktuell hållbarhet: "Dags att skörda frukterna av klimatpolitiken."

2489 forskare, inkl Karlsson, M. 23-05-15. Debattartikel Dagens Nyheter: Systemet för etikprövningar ett akut hot mot forskningen.

Åtta forskare, inkl Lindvall, D., Karlsson, M. 23-06-15. Debattartikel, Aftonbladet: "Blir ert klimatmöte ett spel för gallerierna?"

Lindgren, O., Karlsson, M. 23-06-27. Debattartikel, Aktuell Hållbarhet: "Begränsningar – den förbisedda energistrategin."

215 företag och organisationer, inkl Rentzhog, I. (We Don't Have Time), Bertoft, J. (Sveriges Konsumenter), Brodin, L. (Svensk Kolinlagring), 23-10-12. Debattartikel, Dagens Industri: "Över 200 företag: Skrota inte klimatmålet."

374 företag, inkl. Rentzhog, I. (We Don't Have Time), Svensson Wiklander, M. (Remote Lab), Brodin, L. (Svensk Kolinlagring), 23-10-16: Debattartikel, Aftonbladet: "Behåll klimatmålen för 2030, regeringen."

Karlsson, M. 23-10-31. Krönika, Aktuell hållbarhet: "En myra gör ingen klimatförändring"

Karlsson, M. 2023. Ett landskap med alternativa fakta. Krönika i Miljö & Utveckling nr 5

Bild: Ferhat Deniz Fors, Unsplash

Konferenspresentationer

Barthel, S. Keynote Speech, Kick-off. Centre For Urban Climate Resilience. University of Augsburg, Tyskland, 9 mars.

Brodin, L. More Carbon in the soil for Multiple Benefits. North European Regional Meeting, Helsingfors, 8 juni.

Karlsson, M. "Science-Policy Interfaces: From Warnings to Solutions". Keynote speech på internationella konferensen Open Science – from policy to practice conference, Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm, 17 maj. <https://www.youtube.com/watch?v=rNQL2SHiXq4>

Lindvall, D. Fair transitions and democratic development. PSA Conference, Liverpool, Storbritannien, 5 april.

Lindvall, D. Paneldebatt, Athens Democracy Forum. Aten, Grekland. 28 september.

Lindgren, O. Public acceptability of rationing as a climate policy instrument. Beyond crisis – Beyond normal Conference, Trondheim 27-28 september.

Lindgren, O. Öhman F, VanDeveer S and Karlsson M. Towards a research agenda on environmental policy backlash. The Annual conference of the Swedish Political Science Association (SWEPSA). Göteborg, Sweden. 4-6 oktober.

Rex, A., Westlund, H. Coworking and regional spread of growth enterprises. The 17th MARG (Marginal Areas Research Group) conference on "Social Capital and Development Trends of Countryside in Knowledge Society", Inverness, Skottland, 2023-07-24/25.

Stryamets, N. Non-wood forest products for SDGs: case from Bukovina (Ukraine and Romania). 5th Non-wood forest products Symposium, Turkiet, 26-28 september.

Stryamets, N. Diversification of forest benefits: a case from small-scale forest farmers in Sweden. FORESTED LANDSCAPES in the Post-2020 Global Biodiversity Framework: mitigation options towards implementation of the SDGs, Evora, Portugal, 26-30 oktober.

FAIRTRANS i media

Under 2023 har Fairtrans forskare och parter syns och hörts i såväl i svensk som internationell media, exempelvis New York Times, TV4, Dagens Nyheter, Sveriges Radio och SVT.

The New York Times

Local Forces Are Leading the Way in the Global Warming Crisis

With central democratic institutions falling short on climate solutions, grassroots efforts are filling some of the gaps. But would autocracies do a better job?

Share full article

Greece has suffered an ongoing series of climate-related catastrophes, including flooding in the Volos area recently after a storm, Elias, dumped heavy rains. Hatzipolitis Nicolaos/EPA, via Shutterstock

New York Times hann få en pratstund med forskaren Daniel Lindvall från Uppsala universitet i samband med Demokratiforum i Aten, till artiklen "Local Forces Are Leading the Way in the Global Warming Crisis" publicerad den 3 oktober 2023.

Intensivkursen för fackliga ledare uppmärksammades på flera håll, bland annat med en intervju med Sveriges ingenjörers vice ordförande Sara Anvarsson, i tidningen *Ingenjören* den 2 november 2023, samt artiklar i *Kvalitetsmagasinet* den 23 oktober 2023 och *Hållbart byggande* den 20 oktober 2023.

ingenjören
Medlemsblad för Sveriges ingenjörer

Arbetsrätt Karriär Lön På jobbet Utbildning Lediga jobb

Facken utbildas i klimatomställning – "Inte lösa ett problem och skapa nya"

Ingenjören · Publicerad 02 november 2023

Några av deltagarna på kursen i klimatledarskap. Sveriges Ingenjörers Sara Anvarsson är tionde personen från höger, i vit jacka. Foto: Minda Holm, Stockholm Resilience Centre

Fackliga ledare går intensivkurs i klimatomställning – "Krokar arm med arbetsgivarna"

HÅLLBARHET 20 svenska fackförbund är representerade i en ny utbildning som hålls vid Stockholms universitet. Syftet är att sprida kunskapen om klimatomställningen till fackförbundens tre och en halv medlemmar och deras arbetsgivare.

Förbundsdiröktör Foto: Jonas Malmström

Sveriges Arkitekter går intensivkurs i klimatomställning med Johan Rockström

Under 2023 genererade Stephan Barthels forskning 18 artiklar i traditionell media, och 9 featureartiklar i etermedia, samt internationell media med artiklar som i tex The Guardian och The Conversation. Totalt nådde hans arbete i Fairtrans mer än 16,8 miljoner läsare/lyssnare.

Forskaren Mikael Karlsson från Uppsala universitet medverkade i många intervjuer och debatter under 2023, bland annat i avsnittet "Har vi råd att rädda klimatet" i serien Sverige Möts på SVT den 25 maj, samt i Upsala Nya Tidnings serie "forskarens bästa kulturtips om klimatrisen" den 19 juli 2023.

Tim Daw, forskare vid Stockholm Resilience Centre, intervjuas i Dagens Nyheter den 30 november 2023 om att starta upp ett nationellt medborgarrådet för klimatfrågor.

Medborgarrådet uppmärksammades även bland annat i Miljö & Utveckling den 29 november 2023 med artikeln "Sveriges första medborgarråd om klimatet här: Ska skapa en mer nyanserad debatt".

Lista över FAIRTRANS i media

"Värmebölja i Europa – forskare varnar för dramatiska effekter"

SVT, 23-01-04: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Extremvärmen i Europa del av ett större mönster"

TT, 23-01-07: Mikael Karlsson, Uppsala universitet (publicerades i 15 dagstidningar).

"Därför vill statens expertmyndighet att naturgas ska heta fossilgas"

Aktuell Hållbarhet, Lag & Rätt, 23-01-16: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Klimatomställning för småföretagare"

Företagarpodden #319, 23-02-01: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Forskaren: 'Bommar vi reduktionsplikten, då tror jag inte det finns något rimligt sätt att klara 2030-målet'"

Aktuell Hållbarhet, 23-02-03: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Interna klimatupproret i S: Tyst från den socialdemokratiska partiledningen"

Aktuell Hållbarhet, 23-03-10: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"LO-basen Gideonsson: Hellre gruvor i Norden än i Kina"

Länstidningen Östersund, LTZ, 23-03-19: FAIRTRANS workshop #3 i Östersund.

"SD och M vill se klimatbistånd – forskarens kritik: 'Smiter från ansvar'"

Sveriges Radio, 23-03-24: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Vad betyder FN:s senaste klimatrapport?"

Dagens Arena podd Magasinet, 2023-03-24: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Akut brist på evidensbaserad politik"

Miljö & Utveckling nr 1, 23-03-29:

"Vill se gröna lösningar – men inte på bekostnad av naturen och samerna"

Sameradion, 23-03-31: Agneta Sandström, Sametinget Sverige, nämns i text angående debattartikel.

"HELA LISTAN: Sveriges hållbarhetsmäktigaste 2023"

Aktuell Hållbarhet, 23-04-17: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Vårbudgeten – besvikelse från näringsliv till civilsamhälle"

Aktuell Hållbarhet, 23-04-17: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Forskaren: 'Dags att överge 2045-målet'"

Aktuell Hållbarhet, 23-05-09: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Europas miljörelse kraftsamlar inför EU-val"

Sveriges Natur, 23-05-10: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Sverige möts – har vi råd att rädda klimatet?"

Sveriges Television, 23-05-25: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Nationella klimatmötet: Här är kraven på regeringen"

Miljö & Utveckling, 23-06-15: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Ulf Kristersson (M): "Vi tror på mer av allt"

Miljö & Utveckling, 23-06-16: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Hassler ska utreda Sveriges klimatpolitik"

Aktuell Hållbarhet, 23-06-30: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

Regeringens klimatkompensation sågas: 'Ett sätt att smita'"

TV 4, Nyheterna, 23-07-03: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Forskaren: 'Ett sätt att smita från sitt ansvar'"

Omni, 23-07-04: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Nya restaureringslag i EU"

Radio Värmland, 23-07-13: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Sveriges klimatmål ska uppnås i Sverige"

Dagens Nyheter, 23-07-14: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Klimatet blir svårt att förstå när politiker ljuger"

Upsala Nya Tidning, 23-07-19: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Flera globala värmerekord slagna i sommar: 'En försmak'"

Aftonbladet, 23-07-25: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

Mikael Karlsson, Uppsala universitet, kommenterar regeringens planer på klimatkompensation i TV4 den 3 juli.

I samband med FAIRTRANS träff i Östersund i mars gjorde Länstidningen Östersund ett reportage, där Susanna Gideonsson, ordförande för LO, intervjuades.

"Ny oljeskandal för klimatmötets ordförande"

Sveriges Natur, 23-08-14: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Reaktionerna på budgeten – 'Sverige får betala straffavgifter'"

Aktuell Hållbarhet, 23-09-20: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Utsläppen tillåts öka"

Arvika Nyheter, 23-09-23: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Local Forces Are Leading the Way in the Global Warming Crisis"

New York Times, 23-10-03: Daniel Lindvall, Uppsala universitet.

"S-kritik mot S klimatbudget: Det är bedrägligt"

ETC, 23-10-17: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Forskaren: Problemet är inte Hassler utan regeringen"

Miljö & utveckling nr 5, 2023-10-18: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Klimatutredaren Hasslers förslag: 'omformulera klimatmålen'"

Vetenskapsradion, Sveriges Radio, 23-10-19: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Sveriges Arkitekter går intensivkurs i klimatomställning med Johan Rockström"

Hållbart Byggnad, 2023-10-20: Tobias Olsson, Sveriges Arkitekter.

"Fackliga ledare går intensivkurs i klimatomställning – 'Krokar arm med arbetsgivarna'"

Kvalitetsmagasinet, 2023-10-23: FAIRTRANS Ledarskapsprogram för fackföreningsrörelsen.

"Forskaren: 'Problemet är inte Hassler, utan regeringen'"

Miljö & Utveckling (topp 10 lästa artiklarna under 2023), 23-10-18 oktober: Mikael Karlsson, Uppsala universitet.

"Facken utbildas i klimatomställning – 'Inte lösa ett problem och skapa nya'"

Ingenjören, 23-11-02: Sara Anvarsson, Sveriges Ingenjörer.

"Sveriges första medborgarråd om klimatet här: 'Ska skapa en mer nyanserad debatt'"

Miljö & Utveckling, 2023-11-29: Tim Daw, Stockholm Resilience Centre.

"Sverige får ett nationellt medborgarråd för klimatfrågor"

Dagens Nyheter, 2023-11-30: Tim Daw, Stockholm Resilience Centre.

"Sverige får medborgarråd för klimatet"

Landets Fria Tidning, 2023-12-01: Tim Daw, Stockholm Resilience Centre.

"Klimathandlingsplanen kritiseras av experterna"

Miljö & Utveckling, 2023-12-21: Mikael Karlsson, Uppsala universitet

FAIRTRANS på LinkedIn

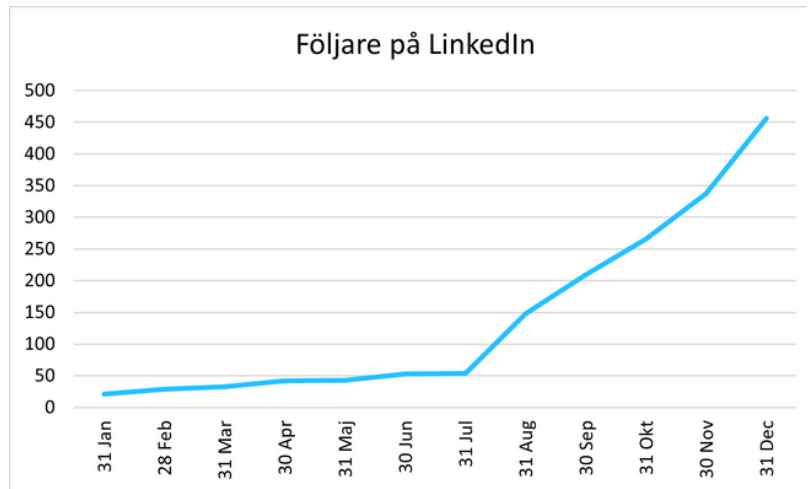
Fairtrans har med framgång etablerat sig på LinkedIn sedan januari 2023.

Både aktivitet och antalet följare har ökat stadigt, särskilt under andra halvåret 2023. I grafen syns utvecklingen av antalet följare.

Mest populära inläggen 2023

- Höstens stora workshop med parterna, "En rättvis och verksam klimatpolitik - vilka beslut behöver fattas?"
- Fairtrans forskarmöten i januari och augusti.
- Fairtrans startar Sveriges första nationella medborgarråd om klimatet.
- Fairtrans anordnar intensivkurs i rättvis klimatomställning för fackens ledare.

Vi kommer fortsätta aktiviteten på LinkedIn och har som ambition att skapa engagemang för en rättvis och verksam klimatomställning bland våra följare.

Några av de mest populära inlägg som Fairtrans publicerade på LinkedIn under 2023: medborgarrådet om klimatet, kursen för fackliga ledare och workshop med parterna.

Finansiell sammanfattning

Intäkter	SEK
Mistra och Formas	10 935 000

Kostnader	SEK
Lönekostnader	6 228 091
Underleverantörer	1 243 452
Workshops med parter	135 430
Resekostnader	141 445
Övrigt (enkät)	584 314
Summa	8 332 732

Följ FAIRTRANS på LinkedIn